

kati, notarji in njih koncipijenti. Le pomislimo, koliko dela gre skozi njihove roke. Stranke, kder se posredovalci naravnost nahajajo, malo z uradnimi občejejo. Kdo mora tedaj v slovenskem uradovanju začeti? Nikdo drugi, kakor advokati in notarji. Od njih pridejo tožbe, prošnje in mnogo drugih vlog, na kojih podlagi se pozneje morebiti obravnava. To pa so tudi tista pisma, ktera strankam pridejo v roke. Ako se vloge slovensko pišejo, in ker se obravnava pred uradniki zavoljo razumljivosti tudi v slovenskem jeziku voditi mora, smo dosegli polovico slovenskega uradovanja in posredovalci slovenskih vlog so svojo dolžnost izpolnili. Ednako naj storijo okrajni zastopi, okrajni odbori, okrajni in kr. šolski sveti barem tam, kjer imamo svojo narodno večino, in videli bomo, da nam slovensko uradovanje samo od sebe pride. Naše slovensko občinstvo, posebej pa še župane prijazno nagovarjamo, naj vselej in odločno zahtevajo slovenskih vlog, ter pri vsaki priliki silijo k slovenskemu uradovanju.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Potovanje cesarjevo na Italijansko je odloženo, menda celó. — Krivošijanci združeni s Hercegovinci se nečejo podati. Prišlo je zopet do krvavih spopadkov z vojniki, teh je baje zadnjič palo 40, in poprej uže 4 žandarji; vsled tega mora v Dalmacijo in Hercegovino oditi več vojske, namreč 67. regiment, dalje 35. 26. 7. in 3. in lovska bataljona štev. 13 in 34; tudi vojno brodovje odpluje v Kotor. Železi je, da mirno porazumljenje zabrani krvavo delo; toda potroški so uže sedaj znameniti; železnico Sisek-Novi morajo zavolj prevajanja vojaške sprave dodelati do 31. jan. t. l. — Državni zbor začne 20. jan. zborovati. — V Trstu so od cesarja pokregani poslanci vendar položili poslanstva, Jud Teuschl je se dolgo obotavljal; sedaj so razpisane nove volitve; liberalci propadnejo brž ko ne. — „Slov. Narod“ svetuje delati na to, da štajerske Nemce podredijo višje sodnji Dunajske, štajerske Slovence s kranjskimi, goriškimi in koroškimi vred pa Tržaške, ona v Gradci pa naj preneha! Tako bi Slovenci na jedenkrat prišli pod jedno višjo deželno sodnijo. — Konservativni grof Schönborn je imenovan za cesarjevega namestnika na Moravskem; te dni je šel obiskovat višje gimnazije v Brnu; toda nemško-liberalni profesor Šmolla (rojen Celjan) ni hotel čakati na namestnika, ki se je nekoliko zakasnil, ampak je ob 11. uri z učenci vred iz učilnice pobrisal in se tako iz cesarja samega norca delati predrznil; koliko ošabnosti da tiči v naših pogosto slabo izučeni, a dobro plačanih raznih profesorjih, to kaže deloma ta grdi zgled. Drugod bi takšnega zaničevalca vladinih in cesarjevih zastopnikov kar na trebuh vrgli iz službe. — V Budimpešti na Ogerskem

štejejo mnogo socialistov in puntarskih delavcev. Njihovi shodi so uže tako burni, da se je za javni red bilo bati. Srbom Magjari ne privoščijo narodno čutečega patrijarha. Velikoveč magjarski ministri so izvolitev škofa Živkoviča dali zavreči in cesar so potem imenovali Angélyiča magjarona, katerega Srbi trpeti ne morejo. Tako so Magjari Srbe hudo razžalili in s Hrvati se itak vedno pikajo, to pa sedaj posebno zavoljo hrvatske Reke, katero si Magjari svojijo, da bi imeli primorsko mesto. Hrvati v Zagrebu nagajajo Magjarom v Reko potujočim. Sicer pa je treba, da se Hrvati s Srbi združijo, ako se hočejo Magjarom ubraniti.

Vnanje države. Nemški cesar je liberalce celega sveta močno razjaril izdaviš zaukaz, v katerem pravi, da ima on kot kralj na Pruskem prvo in zadnjo besedo, kako se naj vladari, ne pa liberalni poslanci, ki hočejo sami gospodovati in se bogatiti na stroške celega izsesavanega ljudstva, zlasti pa prepoveduje kralj uradnikom, ki so kralju zvestobo prisegnoli, ob času volitev glasovati zoper kraljeve ministre in vlado. To je osupnilo vse liberalce, tudi avstrijske. Ali zadobijo katoličani nemški uže letos cerkveni mir, to še ni gotovo; v Kolonjski nadškofiji je blizu 300 duhovniških služeb izpraznjenih. — Rusi delajo doma močno brodovje za Črno morje. — Turški sultan srdi se sedaj na Grke in še huje na Francoze in Angleže, ki mu hočejo vzeti Egipt, Tripol, Tunis, Maroko, sploh vse mohamedanske dežele v Afriki na primorji. V Tripol je poslal uže mnogo vojakov in streliva. Zavoljo Egipta pa se utegne vneti večji raus in kaus, kajti ove dežele Angležem in Francozom nihče ne privošči, najmenje Bismark. — Ali papež zapustijo Rim ali ostanejo, o tem slišijo se različna mnenja. Celó Bismarku in Gambetti ne ugaja, da bi papež bili podložnik italjanskega kralja. — Pri volitvah za francosko starešinstvo so konservativci propali, izvoljeni so skoraj sami republikanci. — Angležem žuga razven homatij na Irskem še resen razpor s republikami v Ameriki. — Panamaško ožino namreč sedaj prekapajo, da naredijo ladijam kanal iz Atlantiškega v Veliko morje. Amerikanci svojijo si pravico mitnine. Tega se pa Angleži bojijo in nasprotujejo na vso moč. Ta razpor utegne še povod biti strašnej vojski med Evropo in Ameriko!

Za poduk in kratek čas.

Iz potne torbice.

II. Pripovedka o Hergaduši. Hergaduša je hodil po pesku in se sprehajal, ter si na piščalko igral. Medved ga sliši in ga pride prosit, naj ga nauči tudi igrati. Hergaduša mu dovoli, razkolje štor in reče medvedu, naj v razpoklino nogo vtakne. Ko je medved to storil, spusti Hergaduša razpoklino vkup, da je bila medvedova noga znotraj. Medved se začne dreti, Hergaduša

pa mu reče: „No zdaj pa že znaš igrati“ in gre dalje. Najde lisico, ki bi rada kure dobila, ki je bilo na drevesu, ter ga poprosi, da bi jo vzdignol do kureta. Hergaduša prinese vrv, jo priveže lisici okolo vratu, gre na drevo in priveže lisico za vejo, da je visela, on pa gre dalje in najde kobilo, ki je imela srab, ter ga poprosi, da bi jo ozdravil. Hergaduša prinese (jesiba) kisa, ter polije z njim kobilo, da je bolečine se začela po zemlji valjati. Hergaduša gre dalje in najde zajca pri plotu, ki bi rad šel v vrt po zelje. Zajec prosi pomoči. Hergaduša vzdigne plot, ko pa je je zajec že imel glavo v ogrado, spusti on plot zajcu na vrat, potem pa se na piščalko igraje vrne domov.

Med tem pa so se medved, lisica, kobila in zajec bolečin rešili, se zbrali, in so šli skupaj nad Hergadušo.

Vendar poprej so se hoteli prepričati, kaj da Hergaduša dela? Medved pogleda skozi okno, ko pa vidi, da Hergaduša štor kala, se vstraši in odbeži. Zdaj gre lisica gledat skoz okno; ko pa vidi, da je imel Hergaduša vrv v rokah, odbeži. Ko še je tudi kobila skozi okno pogledala in videla, da ima Hergaduša kis in je odbežala, zadnjič se je tudi zajec žalosten skril. Hergaduša pa je mirno živel in si rad na piščalko igral.

Tudi v Ormož sem nekoliko na svojem potovanju pogledal in zopet mi je dobro prišla povabitev dijaka, s katerim sem se v Ormož sešel. Tudi jegovi starši so me gostoljubno sprejeli. Drugi dan potem, ko sem se pri g. K. v Pavlovcih dobro zabavljaj, sem se dalje napotil. Brod ormoški me je hitro na Hrvaško zemljo zanesel in pozdravil sem Hrvaško, kolikor sem mogel srčno, saj so Hrvatje naši bratje. Jezik še mi ni bil nerazumljiv, kajti na meji še se ne pozna razloček mnogo. Mahnem jo proti Križovljanskemu gradu in od tod dalje proti Halozam. K sreči je bila na Štajerskem kontumacija zoper pse, ali kakor je na voglji neke hiše bilo zapisano zoper „pase“. Na Hrvaškem me je marsikteri pes prišel povohat, ali bi bil pravi ali ne, vendar mi je vsak zobe pokazal, kakor bi me hotel nazaj zagnati na Štajersko. Po precej dolgem hojenju sem prišel v Haloze. „Z hriba v grabo in iz grabe v hrib“ se je reklo in korakal sem, kakor Brenceljnov Pavliha, kajti marelo sem imel, dalje in dalje, dokler me tema na Hrvaškem ne vjame. V Halozah sem občudoval marljivost tamošnjih prebivalcev in dasiravno ubožni, so vendar veseli. Tu in tam mi je veselo donela ktera pesnica na uho in donela z hriba v dolino in se po dolini dalje razlegala. Z žlahtnimi goricami obraščene Haloze bi bile zaklad Štajerske in Hrvaške, ko bi neusmiljena toča jih skoraj vsako leto ne pustošila. Ravno je solnce zahajalo ko sem z hriba v dolino šel in to je bil prijeten pogled. S pesnikom sem vskliknil: „Glejte že solnce zahaja, skorej za goro bo šlo!“ in urnih korakov sem premeril dolino, ali

ko sem na drugi hrib prispel, se je že solnce skrilo. — Kje sem ta večer spal, nečem povedati, saj vsakemu vrstice „v kaki listjak spat beži“, že povedo. Razločeč je leta, da sem si jaz za prenočišče skrbel, ali dobil ga nisem. — Popotnik, kateri je že kedaj zabredel v „mjesto Macelj“ ne more dopovedati, kako je pot dolgočasna, posebno znajo o tem dosta povedati romarji, ki hodijo „k Majki božji“, ali na Bistrico. Iz Haloza sem dospel v Trakoštanj, prijeten kraj na Hrvaškem. Skozi „mjesto“ drži velika cesta in na majhnem hribu je beli lep gradič, obdan s hosto. Spodaj pa je mlin na jezeru, kjer deske žagajo. Odtod do „mesta Macelja“ se vleče hosta, dolga in široka in v hosti je velika cesta. Po tej poti toraj sem moral se napotiti, ali kaka je bila ta pot, menda še bujša, kakor v Macelji. Na obeh straneh hosta in visoki tudi s hosto obraščeni hribi. Le tu in tam sem našel človeka, kterege sem si vsakega skoraj plašno ogledal. Ali obadi in muhe so me nadlegovale, da je bilo strašno. Jezen na nje sem napravil sršena:

Vsaki tujec, ki Slovence zaničuje,
Dasi on le kruh mu prideluje;
Naj plodit gre v Macelj muh,
Da si služi sam svoj kruh.

(Dalje prihod.)

Smešničar 2. Pri sodnji se je zatoženec izgovarjal s tem, da je takrat, ko je hudodelstvo storil, bil pijan. Nato ga vpraša sodnik: „Koliko ste ga spili?“ Zatoženec: „Sedem litrov.“ Sodnik: „Kdo bo to pričal Vam?“ Zatoženec: „Krčmar, ki jih ima še vseh s kredo na vrata zapisanih.“

Brencelj.

Razne stvari.

(*Svitli cesar*) so za stavljenje šolskega poslopja pri sv. Vrbanu nad Ptujem darovali 200 fl.

(*Prestavljen*) je slovensčine nevešči sodnijski adjunkt Fr. Rumpler iz Rogaca v nemški Kötschach na Koroškem. Srečno!

(*Umrli*) je v Celji e. k. sodnijski svetovalec A. Pramberger, star 67 let.

(*Pomilostili*) so svitli cesar 19 kaznjencev v Karlavi v Gradci zaprtih.

(*„Mir“*) novi slovenski list za Korošce izišel je v prvi številki. Moramo reči, da je izvrstno sestavljen, kar smo itak uže pričakovali zaslišavši, da je znani rodoljub g. And. Einspieler urednik. List bode veliko koristil. Rodoljubi vseh slov. pokrajin so prošeni nekaj goldinarjev darovati, da se več listov po Koroškem porazdeli. List velja samo 1 fl. in izbaja 2krat na mesec, podoben Slov. Gospodarju.

(*Nemčur prusak v luknjo djan*) je v Hrastniku kot ravnatelj Ihne znani mož, tisti, ki je Brandstetterjeve cink-rude cenil na 1.100.000 fl. tako, da je liberalna prejšnja vlada posodila 60.000 fl. in zgubila. Ta človek je visoko zava-